

Documente privind activitatea bibliotecii „I.G. Bibicescu” din Turnu Severin (1924—1929)

În anul 1909, un grup de profesori și oameni de cultură, în frunte cu Theodor Costescu, au înființat Societatea Culturală „Teatrul” orașului Turnu Severin. Cu contribuția tuturor mehedintzenilor și sprijinul puternic al Ministerului Artelor și Băncii Naționale a României, Societatea Culturală „Teatrul” a înălțat la Turnu Severin un palat cultural de o rară frumusețe, „cu menirea ca razele lui de cultură și lumină să pătrundă și peste Carpați la românii din Banat și mai ales peste Dunăre la frații noștri din Serbia și Bulgaria” (...)¹.

În anul 1921, fostul guvernator al Băncii Naționale a României și mare patriot, Ioan G. Bibicescu, fiul țăranului Gheorghe Bibicu din Cerneții Mehedinților, a donat orașului Turnu Severin biblioteca sa de peste 40 000 de volume. Biblioteca, organizată ca societate culturală (Societatea culturală biblioteca „Ioan G. Bibicescu” din Turnu Severin) a fost instalată, în anul 1926, în palatul de cultură unde, în anul 1925, înființase Universitatea populară liberă pentru românii din vestul Olteniei, din Banat și de la sud de Dunăre².

În marea mișcare de propagandă culturală care s-a desfășurat și țara noastră după 1 decembrie 1918 și la care au participat cele trei instituții culturale din Turnu Severin mai sus menționate, Biblioteca „Ioan G. Bibicescu” a deținut un loc de frunte³. Pentru fondul de carte pe care îl deținea, această bibliotecă se situa alături de Biblioteca universitară din Iași, iar pentru spațiu și dotare alături de Fundația „Carol” din București⁴.

Cu privire la activitatea propriu-zisă cu cartea desfășurată de Biblioteca, din cercetarea documentelor acesteia rezultă că de la 2566 de cititori cu 4995 de volume în anul 1921, s-a ajuns la 16.666 de cititori cu 30 319 volume și la 18 642 de cititori cu 24 725 de volume citite sau consultate în anul 1936⁵.

Partea cea mai remarcabilă a activității desfășurate de Biblioteca a fost cea de înființare de biblioteci filiale ale sale în toată România Mare, ca și în localitățile locuite de românii în Iugoslavia, pe Valea Timocului și în America.

Roadele strădaniilor depuse în această direcție se totalizau, la 17 octombrie 1928, cu 136 de biblioteci filiale sătești în județul Mehedinți, 54 în Banat, 9 în Transilvania, 17 în Basarabia, 3 în Bucovina și 3 în Dobrogea⁶. De asemenea, în 28 de comune din Banatul Sîrbesc fuseseră trimise biblioteci de carte românească de către Biblioteca „Ioan G. Bibicescu” din Turnu Severin⁷. În anii 1929—1930 această acțiune a fost extinsă, ajungându-se la 36 biblioteci filiale în Banatul Sîrbesc și la trimiterile de cărți comunităților române din America de Nord și de Sud.

¹ Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I.G. Bibicescu”, Turnu Severin, dosar 48, f. 90.

² Ibidem, dosar 16, f. 45; dosar 31, f. 124.

³ Ibidem, dosar 49, f. 99.

⁴ Ibidem, dosar 21, f. 190—192; dosar 48, f. 168.

⁵ Ibidem, dosar 11, f. 196; dosar 50, f. 87.

⁶ Ibidem, dosar 50, f. 76, 85, 87, 88, 156, 170.

⁷ Ibidem, dosar 49, f. 50.

Documentele arhivistice pe care le prezentăm sperăm să fie revelatoare atât pentru a contura dimensiunea cultural-națională a activității Bibliotecii „Ioan G. Bibicescu” în primul deceniu de după unirea din anul 1918 și rezultatele obținute, cât și pentru ilustrarea eforturilor conjugate depuse în țară față de românii din afara granițelor și modul cum slava românească scrisă a fost așteptată și primită de ei, atunci.

NICOLAE CHIPURICI

1

1924 februarie 25, Turnu Severin. Scrisoare a Bibliotecii „I.G. Bibicescu” din Turnu Severin către preotul Remus Perian din Milcovați, județul Caraș Severin, recomandat de protopopul din Vîrșeț să mijlocească trecerea peste graniță, la românii din Banatul Iugoslaviei, a peste 2000 de cărți, din care multe abecedare și cărți de citire pentru școlari.

Regatul României.

Ministerul Instrucțiunii.

Biblioteca populară „I.G. Bibicescu” Turnu Severin.

No. 6/1924 ianuarie 25.

Sfinției sale preotul Remus Perian, comuna Milcovați
jud. Caraș-Severin-Banat.

Vă este cunoscut desigur că în T. Severin se află o bibliotecă denumită „Ioan G. Bibicescu” pentru că a fost întemeiată de un mare român, fostul guvernator al Băncii Naționale a României din București.

Această instituție înființează, după mijloacele de care dispune, diferite biblioteci mai mici prin comunele din județul Mehedinți și din Banatul românesc. Am instalat pînă acum aproape 50 în județ și 9 în Banat și anume la Mehadia, Eșelnița, Iablanița, Teregova.

Dorința noastră este să trimitem cărți românești și la frații noștri carii au rămas despărțiți de sinul Banatului nostru drag și scump și avem deja depozitate peste 2000 (două mii) de volume, dintre cari foarte multe abecedare și cărți de citire pentru școlari.

Astăzi vară la Congresul asociației „Astra” ne-am întîlnit cu domnul protopop de Vîrșeț și ne-a dat calea cea mai bună să facem legătura cu dumneavoastră pentru a putea trimite acele cărți.

Vă rugăm așadar frumos, respectabile părinte, să ne arătați în ce fel am putea să dăm cărțile ca să ajungă în minile fraților noștri, nu care cumva să se piardă sau să le prindă vrăjmașul.

Noi ne-am gîndit că poate să venim cu ele la dumneavoastră în comună și de aici să dăm veste domnului protopop ca să trimită oameni de încredere și să le primească. Pentru asta avem toată libertatea și ajutorul tuturor grănicerilor noștri dinspre granița Torontalului. Dar ne-am gîndit iarăși că ar fi bine să veniți dumneavoastră aici la Severin, să vă dăm cărțile și pe urmă dumneavoastră să le trimiteți dincolo la frați.

De aceea vă rugăm tare mult, domnule părinte, luați osteneala drumului pînă aici la noi și toate cheltuielile ce veți face le achităm din fondurile bibliotecii noastre.

În orice caz vă rugăm să ne răspundeți cît mai grabnic, cum ar fi mai bine, ori să venim noi aici cu cărțile, ori să veniți dumneavoastră în Severin. În caz că trebuie să venim noi cu cărțile aici, vă rugăm să ne arătați cum ar fi mai bine, să le împachetăm în pachete mici sau în lăzi mai mari.

În așteptarea răspunsului dumneavoastră vă rugăm să binevoiți a primi de la noi asigurarea celor mai deosebite considerațiuni.

Președinte,

T. Costescu

Director,

P. Nicolaescu

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I.G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 31, f. 10. Copie.

2

1925 ianuarie 8, Turnu Severin. Scrisoarea prin care Biblioteca „I.G. Bibicescu” din Turnu Severin prezintă profesorului universitar Nicolae Iorga înființarea unei Universități populare la Turnu Severin menită să strângă legăturile sufletești între olteni, bănățeni și români din regiunea Timocului și-l invită să deschidă seria conferințelor la universitate.

Regatul României.
Ministerul Instrucțiunii.
Biblioteca populară I.G. Bibicescu Turnu Severin.
No. 5/1925 ianuarie 8.

Domnului Nicolae Iorga, profesor universitar, București.

Consiliul de administrație al Societății Culturale „Teatrul” Orașului Severin împreună cu comitetul de direcție al Bibliotecii I.G. Bibicescu și cu toți frunțașii vieții culturale ai județului nostru au hotărât să întemeieze aici în acest colț al neamului românesc, unde se întâlnesc cele trei ramuri ale tulpinei noastre naționale, o universitate populară pentru a stringe legăturile sufletești între olteni, bănățeni, și românii din regiunea Timocului.

Gîndul nostru al tuturor s-a îndreptat către dumneavoastră prea onorate domnule profesor, frunțașul între frunțașii culturii românești, și vă rugăm cu cel mai profund respect să binevoiți a deschide tot dumneavoastră ca și la Botoșani seria conferințelor, dăruind și Severinului din largă și bogata dumneavoastră știință, aprinzînd și aici la Porțile de Fier focul sacru în templul de cultură și educațiune pentru poporul românesc.

Dorința noastră este ca, înainte de a părăsi țara spre a merge în Franța, să ne ascultați ruga fierhinte și să ne faceți marea cinste de a spune și Severinului cuvîntul dumneavoastră de înțelepciune.

Vă rugăm să binevoiți a fixa dumneavoastră ziua cea mai fericită cînd vom putea auzi lecția cea mai frumoasă de la cel mai mare savant al României Mari.

Rugăm a ne onora cu răspunsul telegrafic.

Semnăturile

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I.G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 31, f. 124. Copie.

3

<1926, ante decembrie 1>*, Turnu Severin. Scrisoare prin care profesorul Theodor Costescu, președintele Societății „Teatrul orașului Turnu Severin”, invită pe Ștefăc Cicio Pop să conferențieze la Turnu Severin, de 1 decembrie 1926, pentru românii de aici, din Banat, din Serbia și Bulgaria.

PREA ONORATE DOMNULE POP,

Cu oblodul tuturor mehedinților și cu sprijinul puternic al Ministerului Artelor și al Băncii Naționale s-a zidit în Turnu Severin un palat cultural de o rară frumusețe, cu menirea ca razele lui de cultură și lumină să pătrundă și peste Carpați la românii din Banat și mai ales peste Dunăre la frații noștri din Serbia și Bulgaria cari și azi sunt despărțiți prin vitregia vremurilor de țară și neamul nostru.

Tot în acest măreț edificiu s-a instalat și Biblioteca I.G. Bibicescu, care numără aproape 40 000 mii volume, muzeul orașului și s-a înființat și o universitate populară la care asistă și românii din Banat și adeseori și românii de peste Dunăre.

Nu am indetule cuvinte spre a vă ruga, prea onorate domnule Pop, să binevoiți a ține și dumneavoastră o conferință publică la această instituție culturală chiar la 1 decembrie a.c., în această zi mare și sfîntă a unirii românilor din Ardeal cu frații lor din vechiul regat și min care să ne vorbiți despre suferințele îndurate de ardeleni în decursul veacurilor cum și de sforțările supraomenești ce s-a făcut din tată în fiu pentru ca să se realizeze unirea pe veci a tuturor românilor.

Ne-am gândit că nimeni altul afară de dumneavoastră, care ați prezidat Marea adunare națională de la Alba Iulia care a proclamat unirea Ardealului la patria mamă, n-ar putea să ne redea mai bine acele momente mari din viața poporului.

Conferința o puteți ține chiar în ziua de 1 decembrie și chiar și în altă zi și anume numai sîmbăta de la orele 18,30—19,30.

Este de prisos să vă mai spun despre cuvîntul dumneavoastră plin de cel mai cald și sfînt patriotism și munca titanică ce ați depus o viață întreagă pentru înfăptuirea idealului nostru național.

În speranța că (...).

Prin faptul că în consiliul de administrație al Societății Culturale „Teatrul” și în consiliul de conducere al Universității populare, cit și prin faptul că (...).

Fiindcă ați vorbit anul trecut la Fundația Culturală Carol I, Universitatea populară (...).

Domnului St. Cicio Pop

Arh. St. Dobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 48, fila 90, Original.

* Datat după conținutul documentului și datele celorlalte documente din dosar.

4

1927 aprilie 11, Turnu Severin. Scrisoare prin care Universitatea populară din Turnu Severin invită pe profesorul Emil Racoviță președintele Academiei Române, să conferențieze la această universitate.

Universitatea populară.

1927 aprilie 11.

Prea onorate domnule profesor,

Consiliul de administrație al Societății Culturale „Teatrul” Orașului T. Severin împreună cu comitetul de direcție al Bibliotecii I. G. Bibicescu și cu toți fruntașii vieții culturale din orașul și județul nostru, fără deosebire de credințele lor politice, ci însuflețiți numai de cel mai curat sentiment de dragoste pentru propagarea culturii în orașul și județul nostru, au întemeiat în acest colț al țării, unde se întîlnesc cele trei ramuri ale tulpinei noastre naționale, o universitate populară care e menită să strîngă legăturile sufletești între olteni, bănățeni și românii de pe calea Timocului.

Gîndul nostru s-a îndreptat de la începutul către toți marii cărturari ai țării noastre, maeștri ai cuvîntului, care au pus toată munca și priceperea lor în slujba adevăratei înălțări a poporului român și vă rugăm prea onorate domnule profesor să binevoiți a ne face marea cinste de a ține o conferință publică în ziua de 21 mai.

Pentru aceasta, consiliul a făcut toate sacrificiile care i-au stat în putere, rezervînd în marelui palat al Teatrului un apartament la dispoziția domnilor conferențieri compus din dormitor mobilat în stil național, cu deosebit gust, birou, antreu și cameră de baie.

În actuala sesiune, la universitatea populară, seria conferințelor a fost inaugurată de domnul Vintilă Brătianu, căruia i-au urmat domnii Al. Lapedatul, doctor Ștefan Cicio Pop, Cezar Papacostea, Nicolae Iorga, I. G. Duca, F. Gîrboviceanu, Ion Răducanu, doctor Arpad Bitay, Nae Ionescu, Constantin Bacalbașa.

Nu ne îndoim că rugămîntea noastră pornită dintr-un cuget curat va afla răsunset în sufletul domniei voastre încălzit la flacăra acelorași sentimente de iubire pentru ridicarea culturală a poporului român și vă rugăm prea onorate domnule profesor să binevoiți a primi expresiunea sentimentelor noastre de profundă stimă și deferență ce vă păstrăm.

Președinte,

Secretar,

Domniei sale Domnului profesor Emil Racoviță, președintele Academiei Române.

Arh. St. Dobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 48, fila 170. Copie.

5

1927 mai 21, Turnu Severin. Proces verbal încheiat în adunarea generală ordinară a Bibliotecii „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin și filialele sale din Mehedinți, Banat, Basarabia, Bucovina, Banatul Sîrbesc, etc; cuvîntul preotului Mitar din Banatul Sîrbesc.

PROCES VERBAL

Astăzi 21 mai 1927

Subsemnații membri societari ai Bibliotecii I. G. Bibicescu din Turnu Severin, convocați în adunarea generală ordinară, ne-am întrunit în salonul de festivități al societății Culturale „Teatrul” Orașului Turnu Severin, sub președinția domnului Theodor Costescu și am hotărît următoarele:

1. domnul Theodor Costescu, președintele Bibliotecii I. G. Bibicescu declară ședința deschisă, adresînd mulțumiri tuturor delegațiilor filialelor bibliotecilor satești din Mehedinți, Banat, Basarabia, Bucovina, Banatul Sîrbesc etc., precum și oamenilor de bine ce susțin această instituție culturală. Apoi dă cuvîntul domnului G. D. Costovici, directorul Bibliotecii, care face un mic rezumat din activitatea bibliotecii în cursul anilor trecuți;
2. domnul G. D. Costovici mai citește bilanțul bibliotecii încheiat la 31 decembrie 1926 precum și conturile de venituri și cheltuieli pe anii 1925 și 1926, iar adunarea generală le aprobă prin aclamațiuni și dă descărcare comitetului de direcție de gestiunea sa pe anii 1925 și 1926;
3. după aceea, domnul președinte dă cuvîntul preotului Mitar din Banatul Sîrbesc, care, în numele acelei provincii, aduce mulțumiri fraților din România întregită cari lucrează pentru bunul mers al acestei instituții culturale care și-a întins activitatea, prin înființarea de filiale satești, nu numai în România liberă, ci și în provinciile ce sunt și azi despărțite de patria-mamă;
4. mai vorbește domnul Nicodin Cristea, prefectul județului Zalău, care mulțumește Bibliotecii I. G. Bibicescu pentru filialele înființate în județul său. Apoi domnia sa descrie în rezumat activitatea Asociației „Astra” din Sibiu, exprimîndu-și dorința ca această activitate să fie coordonată cu a Bibliotecii I. G. Bibicescu din Turnu Severin.

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu”, dosar 16, f. 48—49. Original.

6

1927 octombrie 10, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I. G. Bibicescu”, din Turnu Severin roagă pe guvernatorul Băncii Naționale a României, la rugămintea românilor rămași în afara granițelor, de a procura și trimite o colecție de note muzicale ale cîntecelor noastre naționale și bisericești, să sprijine această acțiune și în comisia de selecție să fie numiți Ion Vidu, Tiberiu Brediceanu, Ion St. Paulian și colonelul Ion Vlăduți.

1927 octombrie 10.

Domnule Guvernator,

Urmînd desfășurarea programului nostru de activitate culturală am reușit să trimitem la românii din Iugoslavia, în 28 comune deocamdată, un număr însemnat de cărți a căror primire ne-a fost confirmată de pretutindeni pe unde le-am trimis.

Acești oropsiți frați pe care soarta i-a pus sub o altă stăpînire, văzînd că ne îngrijim de soarta lor și că nu-i lăsăm pradă politicii de desnaționalizare spre care tind stăpînitorii lor vremelnici, în scrisorile de mulțumire trimise ne mai fac încă o rugămintă și anume ca, pe lângă alte cărți pe cari le vom mai trimite, să le procurăm și o colecțiune de note muzicale ale cîntecelor noastre naționale și bisericești.

În fiecare comună din Banatul azi Iugoslav, ca de altfel și în Ardeal și Banat există asociațiuni corale înființate la îndemnul preoților și învățătorilor și cari funcționează încă de pe vremea fostei stăpîniri maghiare. Grație activității acestor coruri, cari mai tîrziu au

înființat așa zisele case de citire și fanfarele din comunele rurale, sentimentul național nu a putut fi clintit din suletele românilor, căci muzica vocală și instrumentală le ținea mereu trează conștiința de români și le hrănea speranța în vremuri mai bune.

Deși suntem animați de cea mai mare bunăvoință și am dori din toată inima să le satisfacem rugăciunea, ne vedem cu multă durere împiedicați în dorința noastră, din lipsă de fonduri.

În această situațiune facem un călduros apel la înalta domniei voastre bunăvoință domnule guvernator și vă rugăm, ca însușindu-vă ideea de a se trimite notele muzicale cerute de frații din Iugoslavia să binevoiți a institui o comisiune care să studieze această chestiune și să alcătuiască un tablou al celor mai potrivite cîntece populare și religioase (vocale și instrumentale). Ne permitem a vă recomanda ca membri ai acestei comisiuni, pentru muzica vocală pe domnii Ion Vidu, inspectorul general al muzicii din școlile normale, Ion Paulian, profesor de muzică la liceul Traian din localitate și care vreme de 25 ani neîntrerupt a colindat cu corul „Doina” din Turnu Severin toate orașele și satele din Banat, și pe domnul Tiberiu Brădiceanu, marele luptător ardelean, iar pentru muzica instrumentală pe domnul colonel Ion Vlăduțu, inspectorul muzicilor militare din țară.

Primiți, vă rugăm domnule guvernator, încredințarea prea distinsei noastre stime.

Președinte,

Director,

Domnului Guvernator al Băncii Naționale a României,
București.

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibescu” Turnu Severin, dosar 49, f. 45. Copie.

7

1927 octombrie 28, Turnu Severin. Memoriul bibliotecii „I. G. Bibescu” din Turnu Severin prin care prezintă ministrului instrucțiunii activitatea culturală națională desfășurată de bibliotecă atît în țară cit și la românii din afara graniței și cere salarii mai bune pentru personalul acestei biblioteci.

Biblioteca „I. G. Bibescu” din Turnu Severin.

No. 246.

Înregistrat la Ministerul Instrucțiunii la nr. 14361 din 28 octombrie 1927.

Domnule Ministru,

Biblioteca „I. G. Bibescu” din Turnu Severin care numără peste 40.000 mii de volume este instalată azi în palatul cultural din Turnu Severin unde are saloane mari și spațioase cum nu are nci o altă bibliotecă din țară afară de Fundația Carol din București; cu săli speciale pentru elevi și lucrători, pentru doamne și pentru intelectuali. Ea este vizitată zilnic de 120 la 440 cititori, cum nu are nici o altă bibliotecă din țară și este deschisă în fiecare zi și chiar duminica și sârbătoarea de la orele 8 a.m. pînă la ora 10 seara fără nici o întrerupere.

Pentru ca să atragem în special pe elevi și lucrători le dăm în fiecare an premii în cărți și chiar în bani, căci numai așa am reușit să inspirăm gustul de citit și la publicul din Severin și în special la lucrători și tineretul școlar.

În toate sălile de citire există o curățenie ideală, cu toate că ele sunt frecventate de sute, de persoane pe fiecare zi.

Ea mai aduce servicii neprețuite pe terenul cultural, deoarece a împărțit pînă acum în mod gratuit peste 100.000 volume de cărți instructive și folositoare în formă de biblioteci populare de cite 400 volume fiecare și în județul Mehedinți și în Banat și chiar în celelalte provincii care pînă acum au fost dezlipite prin vitregia vremurilor de țara și neamul nostru. Bibliotecile se dau gratuit în dulapuri de stejar bine lucrate, avînd deasupra inscripția „Donația Bibliotecii I.G. Bibescu din Turnu Severin”.

Această instituție a reușit să strecoare mai multe mii de volume și în Banatul sîrbesc și peste Dunăre la românii din valea Timocului și ținutul Vidinului, așa că de aproape șase ani ca aduce servicii reale cauzei românismului pe teren cultural și național.

Personalul Bibliotecii „Bibicescu” însă este foarte rău plătit față de munca și răspunderea pe care o are și mai ales față de serviciile pe care acești funcționari modești le aduc țării și neamului nostru pe terenul cultural.

Urmează prezentarea salariilor directorului și subdirectorului bibliotecii precum și ale funcționarilor inferiori și cererea ca acestea să fie mărite, propunându-se și sumele de care să se țină cont, ca și la biblioteca din Iași).

Președinte,

T. Costescu

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 21, f. 190—192. Copie.

8

1929 ianuarie 29, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin solicită ministrului cultelor și artelor acordarea unei subvenții, ca și în anul 1928, pentru continuarea operei culturale față de românii din afara graniței țării.

1929 ianuarie 29.

Domnule Ministru,

Pentru a putea continua opera noastră culturală avem nevoie de sprijinul domniei voastre. Instituțiunile financiare, comerciale și industriale locale, de la care primeam în trecut subvenții apreciabile, anul acesta de cumplită criză, e al doilea an de secetă în Mehedintzi, aceste ajutoare nu ne pot fi satisfăcute.

Singura noastră speranță ne-o îndreptăm spre domnia voastră, care sperăm că veți aprecia că opera noastră este a semănătorului. Biblioteca „I. G. Bibicescu” a avut în anul 1928 peste 20.000 cititori și totea a înființat 225 filiale, fiecare avind un dulap de stejar cu 400 volume, în satele lipsite de literă românească din Ardeal până în Banatul Sîrbesc și pe Valea Timocului.

Pentru promovarea mai departe a culturii, vă rugăm, domnule ministru, să binevoiți a ne acorda și anul acesta aceeași subvenție ca în anul trecut.

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a primi, odată cu mulțumirile noastre, asigurarea profundei noastre stime.

Președinte,

Director,

Domniei sale domnului ministru al cultelor și artelor — București

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 49, f. 64. Copie.

9

1929 februarie 28, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin solicită guvernatorului Băncii Naționale a României o subvenție de 80.000 lei, ca și în 1927, pentru continuarea operei culturale cu românii din Banatul Sîrbesc și de pe Valea Timocului.

1929 februarie 28.

Domnule Guvernator,

În anul 1927 ați binevoit a ne acorda un ajutor de 80.000 lei pentru procurarea cărților pentru frații noștri din Banatul iugoslav, cu care am înființat, în 35 sate românești, biblioteci de câte 440 volume.

Locuitorii acestor sate ne cer cu tot mai multă insistență să le trimitem noi cărți și mai ales istoria românilor și albume de cusături naționale.

Tot în urma insistențelor acestor frați am început tipărirea unor cărți de rugăciuni în 5000 exemplare, cum și a primei cărți românești pentru locuitorii români din valea Timocului.

Pentru a putea duce la bun sfârșit inițiativa noastră, facem un călduros apel la soliditatea de care instituțiunea noastră culturală s-a bucurat întotdeauna din partea domniei voastre și cu onoare vă rugăm, domnule guvernator, să binevoiți a ne acorda și anul acesta aceeași sumă ce ați binevoit a ne da în 1927.

Primiți vă rugăm, domnule guvernator, odată cu viile noastre mulțumiri și încredințarea deosebitei noastre stime.

Președinte

Director

Domniei sale domnului guvernator al Băncii Naționale
a României — București

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 49, f. 66, Copie.

10

1929 februarie 28, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin solicită directorului Școlii normale de băieți Timișoara să adune materialul necesar tipăririi unei cărți românești pentru românii din valea Timocului.

1929 februarie 28.

Prea stimată domnule director,

Societatea Culturală „Teatrul” orașului Turnu Severin, Biblioteca „I.G. Bibicescu” și Universitatea liberă din orașul nostru, care au înființat câte o bibliotecă de 440 volume în toate satele românești din Banatul Iugoslaviei dorește să tipărească o carte românească cu litere chirilice pentru frații noștri din valea Timocului, prima carte tipărită pentru dinșii.

După toate informațiunile ce avem, dumneavoastră sunteți în măsură să pregătiți materialul pentru această carte atît pentru faptul că sunteți originar chiar din Valea Timocului, cît și datorită însușirilor dumneavoastră de bun român și distins pedagog.

Costul tiparului va fi acoperit de instituțiunile noastre naționale și tipărirea cărții să se facă la una din tipografiile de pe teritoriul Banatului iugoslav. Distribuirea lor, în mod gratuit, se va face de oamenii noștri angajați în acest scop.

În nădejdea că rugămintea ce vă facem nu ne va fi refuzată, vă rugăm să primiți încredințarea viilor noastre mulțumiri și asigurarea deosebitei noastre stime.

Președinte,

Director,

Domniei sale domnului Atanasie Popovici, directorul
Școalei normale de Băieți, Timișoara.

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 49, f. 67, Copie.

11

1929 septembrie 18, Turnu Severin. Scrisoare a Bibliotecii „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin prin care comunică tabelul bibliotecilor înființate în Banatul iugoslav către „Revista generală a învățămîntului” din București.

Nr. 275.

1929 septembrie 18.

Onor. „Revista generală a învățămîntului”,
București

Ca răspuns la stimata dumneavoastră din 14 curent, cu onoare vă înaintăm aici alăturat tabloul cu filialele acestei biblioteci din Banatul iugoslav, conform cererii dumneavoastră exprimată, prin acea scrisoare.

Director,
T. Costescup. Subdirector
B. G. Bibicescu

Tablou
cu filialele Bibliotecii I. G. Bibicescu
în Banatul iugoslav

	Comuna	Alibunar	Torantalska	Zupanija
1.		Alibunar		
2.	„	Kovin		
3.	„	Delibata	„	„
4.	„	Dobrica	„	„
5.	„	Glogon	„	„
6.	„	Mramorak	„	„
7.	„	Omolica	„	„
8.	„	Ofca Pošta Panciova	„	„
9.	„	Vladimirovac	„	„
10.	„	Banat Novoselo	„	„
11.	„	Uzdin	„	„
12.	„	Grebenac p. Iasenova	„	„
13.	„	Iablanca p. Vrsac	„	„
14.	„	Markovek p. Gudurica	„	„
15.	„	Velika Margita	„	„
16.	„	Retisovuo p. Vlaškovac	„	„
17.	„	Solcica p. Vrsac	„	„
18.	„	Mala Srediste p. Veliko-Srediste	„	„
19.	„	Sveti Iovan p. Mariolana	„	„
20.	„	Straza Mihailo	„	„
21.	„	Straza Banat	„	„
22.	„	Vlaikovac	„	„
23.	„	Voevodinca	„	„
24.	„	Dolova	„	„
25.	Comuna	Selens	„	„
26.	„	Kustilo p. Vrsac	„	„
27.	„	Nikolinke	„	„
28.	„	Vrsac (Virșeț)	„	„
29.	„	Sarca	„	„
30.	„	Ruskoselo	„	„
31.	„	Veliki Torak	„	„
32.	„	Mali Torak	„	„
33.	„	Iankovmost	„	„
34.	„	Ecka	„	„

Orice corespondență cu aceste filiale o veți expedia pe adresa: Oficiul parofiah ortodox român din comuna .....

Pentru conformitate,
Indescifrabil

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 37, f. 139—140. Copie.

12

1929 noiembrie 9, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin confirmă administrației Casei Scoalelor — București primirea a 91 de colete cu 6331 volume expediate pentru înființarea de biblioteci filiale în centrele românești din America.

Nr. 333.

1929 noiembrie 9.

Onor. Administrației Casei Scoalelor —
București

Avem onoare a vă confirma primirea a 91 colete conținând 6331 volume, expediate de domnia voastră prin poștă pentru filialele ce vom înființa în centre românești în America.

În numele acestei instituțiuni culturale, vă exprimăm sentimentele noastre de mulțumire pentru sollicitudinea ce aveți către biblioteca I. G. Bibicescu, apreciind la justa ei valoare eforturile ce facem pentru menținerea legăturii sufletești cu românii care trăiesc în afară de hotarele țării.

Fără sprijinul și încurajarea Casei Scoalelor opera noastră ar lincezi, iar românii răs-pîndiți în largul lumii ar fi lipsiți de litera românească.

Președinte,
T. Costescu

Director
P. Costescu

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu”, Turnu Severin, dosar 49, f. 94. Copie.

13

1929 noiembrie 18, Turnu Severin. Scrisoare a Bibliotecii „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin către regentul și patriarhul României, Miron Cristea, privitoare la înființarea de 30 de biblioteci în America.

Nr. 348.

1929 noiembrie 18.

Înalt Regent,
Înalt Preasfințite,

Biblioteca „I. G. Bibicescu” cu supunere firească aduce la cunoștința înalt preasfinției voastre că după ce a înființat pînă în prezent 230 de biblioteci sătęști de 400 volume și cite un dulap de stejar, dintre care 39 în parohiile ortodoxe românești din Iugoslavia acum pune la dispoziția parohiilor ortodoxe române din America 30 de biblioteci de 420 volume, toate cărți selecționate.

Aceste aproape 13000 volume s-au procurat cu mari și grele sacrificii din cotizațiile membrilor, din ajutoarele acordate de instituțiile financiare și de Palatul Cultural din Turnu Severin, din subvențiile acordate de ministere, de județul Mehedinți și Primăria Orașului Severin.

Aceste biblioteci le punem cu dragă inimă la dispoziția fraților noștri din America, rugîndu-vă să binevoiți a interveni pe lîngă înalt preasfinția sa mitropolit al Sibiului să binevoiască a ne da adresele acestor parohii, spre a le trimite cît mai neîntîrziat.

Vă rugăm respectuos înalt regent și înalt preasfințite să binevoiți a primi asigurarea profundului nostru devotament.

Președinte,

Director,

Înalt preasfințitul dr. Miron E. Cristea, înalt Regent și
Patriarh al României.

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 37, f. 156. Copie.

14

1929 noiembrie 19, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I. G. Bibicescu” din Turnu Severin solicită mitropolitului și arhiepiscopului doctor Nicolae Bălan din Sibiu adresele parohiilor ortodoxe din America pentru expedierea a 30 de biblioteci.

Nr. 349.
1929 noiembrie 19.

Înalt preasfințite,

Biblioteca I. G. Bibicescu din Turnu Severin, cu onoare aduce la cunoștința înalt preasfinției voastre că după ce am înființat până în prezent 230 de biblioteci sătești de câte 400 volume și cu dulap de stejar, dintre cari 39 la parohiile ortodoxe românești din Iugoslavia, pune la dispoziția parohiilor ortodoxe române din America 30 de biblioteci de câte 430 volume, toate bine selecționate.

Aceste aproape 13.000 volume s-au procurat cu mari și grele sacrificii din cotizațiile membrilor din ajutoarele acordate de instituțiile financiare și de Palatul Cultural din Turnu Severin, din subvențiile acordate de ministere, de județul Mehedinți și Primăria Turnu Severin.

Aceste biblioteci le punem cu dragă inimă la dispoziția fraților noștri din America în nădejdea că-și vor atinge scopul de a lumina, de instrui și a-i însușești în iubirea de neam, lege și patria mamă.

Vă rugăm respectuos să binevoiți a ne trimite adresele acestor parohii pentru a trimite cât mai neîntârziat bibliotecile cari sunt complet aranjate. Se vor trimite ca colet diplomatic.

Binevoiți înalt preasfințite a primi asigurarea distinsei noastre stime.

Președinte.

Director.

Preasfințitului dr. Nicolae Bălan, mitropolit și
arhiepiscop, Sibiu.

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I. G. Bibicescu” Turnu Severin,
dosar 37, f. 157. Copie.

15

1929 noiembrie 26, Turnu Severin, Sibiu. Scrisoare prin care Arhiepiscopia Ortodoxă Română de Alba Iulia și Sibiu răspunde Bibliotecii „I. G. Bibicescu” Turnu Severin în legătură cu trimiterea de biblioteci românilor din America de Nord.

Consiliul
Arhiepiscopiei Ortodoxe Române
de la Alba Iulia și Sibiu
Nr. 10309/1929,

Onorată Direcțiune,

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că suntem în posesiunea adresei cu nr. 349 din 19.11.1929 relativ la dania de 13.000 volume repartizate în 30 biblioteci pe seama parohiilor ortodoxe din America de Nord. Acest dar constituie un act național de neprețuită valoare, menit să fortifice conștiința națională și ortodoxă a viguroasei ramure a poporului nostru de peste ocean. Suntem siguri că ei vor aprecia jertfa dămneavoastră după cuviință, iar flacăra iubirii de țară și de neam și de sfânta noastră biserică o vor alimenta comorile de simțire și de idei, cuprinse în cele 13000 volume.

Având în vedere că în fruntea coloniilor noastre bisericești din America de Nord este o comisie de preoți și mireni, vă rugăm să binevoiți a dispune trimiterea cărților la adresa acestei

comisii și la președintele ei preotul misionar Ion Truță-Cleveland, Ohio Detroit Ave nr. 6201, prin Legațiunea Română.

Mulțumindu-vă pentru prețiosul dar, vă rugăm să binevoiți a ne înștiința ce valoare reprezintă cele 30 biblioteci spre a putea raporta la timpul său și adunării noastre eparhiale. Primiți, din ședința Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ținută la 26 noiembrie 1929,

Vicar arhiepiscopesc + Vasile L.S. Secretar
V. Nistor

Onor. Direcțiunii Biblioteca „I.G. Bibicescu”, Turnu Severin.

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I.G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 37, f. 180. Original.

16

1929 decembrie 30, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I.G. Bibicescu” Turnu Severin solicită Vămii Turnu Severin să-i comunice condițiile și formalitățile de îndeplinit la expedierea a 30 de biblioteci filiale care vor fi înființate în centrele locuite de români în America.

Nr. 411
1929 decembrie 30.

Domnului șef al Vămii Turnu Severin,

Instituțiunea noastră culturală va înființa în centrele locuite de români în America 30 de filiale de biblioteci.

Vom începe, după sărbători expedierea acestor 30 biblioteci, compusă fiecare bibliotecă în cite două colete a cite 20 kg, fiecare avind dimensiunile 0,50 × 0,30 × 0,30 cu un total de circa 1200 kg.

Cu onoare vă rugăm să binevoiți a ne răspunde în scris:

1. care sunt formalitățile vamale ce trebuie să facem;
2. care este taxa vamală la kilogram;
3. care este modul de împachetat cel mai potrivit pentru ușurarea formalităților.
4. dacă este posibil a delega un reprezentant al dumneavoastră care să asiste la facerea coletelor; ca să nu mai fie nevoie de desfacerea coletelor.

Cu deosebită stimă,

Director,

Subdirector,

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I.G. Bibicescu” dosar 49, f. 102. Copie.

17

1929 <decembrie>, Turnu Severin. Scrisoare prin care Biblioteca „I.G. Bibicescu” Turnu Severin solicită subvenții, ca și în anii precedenți, pentru 30 de biblioteci a cite 400 de volume spre a fi trimise românilor stabiliți în America de Sud.

Nr. 383, 384.

Domnului secretar general al Oficiului Național
— București (Mladenat) Director general al
Băncii Centrale Cooperative, St. Dumitrescu
Domnului director al Băncii Centrale.

În marea mișcare de propagandă culturală ce se desfășoară în țara noastră, Biblioteca „I.G. Bibicescu” ține loc de frunte.

Cu mijloacele financiare foarte restrinse, luptînd cu mari greutăți, deosebit de promovarea culturii prin sala centrală a bibliotecii, care atrage mii de cititori din oraș, județ și chiar din Banat și București, instituțiunea noastră culturală are înființate 235 filiale în Mehedinți, Banat, Ardeal, Basarabia, Bucovina. Dobrogea și chiar peste hotarele țării. La începutul anului 1930 vom expedia 30 de biblioteci de 400 volume românilor stabiliți în America de Sud care au solicitat, cu multă duiosie, carte românească.

Recunoaștem că atingerea unui asemenea succes este datorit prețiosului sprijin al cetățenilor și conjuțeșenilor noștri, dar mai ales al marilor instituții financiare din țară.

Încurajați de solitudinea ce ați avut anii trecuți pentru noi, ne permitem a vă ruga stăruitor să binevoiți a aproba, ca din sumele alocate de instituțiunea domniei voastre pentru scopuri culturale, să atribuiți pe anul 1930 Bibliotecii „I.G. Bibicescu” subvenția de 5000 lei, asigurîndu-vă că acești bani au cea mai nobilă și frumoasă destinație: luminarea poporului nostru, binele și propășirea neamului.

Vă mulțumim cu recunoștință și vă rugăm să binevoiți a primi asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

Președinte,
T. Costescu

Director
P. Costescu

Arh. St. Drobeta Turnu Severin, fond Biblioteca „I.G. Bibicescu” Turnu Severin, dosar 49, f. 99. Copie.